

7. Нейман Ю.М. Вопросы точностных расчетов в теории моделирования параметризации педагогических тестов // Труды Центра тестирования. – М.: Прометей, 1999. – Вып.2. – С. 49 – 54.
8. Нейман Ю.М., Хлебников В.А. Введение в теорию моделирования и параметризации педагогических тестов. – М.: Прометей, 2000. – 169 с.
9. Основи педагогічного оцінювання: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. І. Булах – К.: Майстерклас, 2005 Частина I.. – 96 с.
10. Стивенс С.С. Экспериментальная психология. – М., 1960. – 319 с.

УДК 378.1

Ж.Ю. Лістарова
Сумський державний
педагогічний університет

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті здійснено аналіз інтернаціоналізованих навчальних планів у контексті сучасних інтеграційних процесів. Подано їх типологію, окреслено основні підходи до використання інтернаціоналізованих навчальних планів у закордонних вищих навчальних закладах.

The article is devoted to analysis of the internationalized curriculum in the context of modern integration processes. The author of the article presents their typology, defines the main approaches of using the internationalized curriculum in foreign higher educational establishments.

Інтеграція України в Європейське співтовариство потребує ретельного вивчення зарубіжного освітнього досвіду. Насамперед, великий інтерес становлять реформаційні процеси, що відбуваються у світовій вищій освіті в контексті інтернаціоналізації. Так, навчальні плани сучасних вищих закладів освіти мають відповідати вимогам ринку праці, бути спрямованими на формування міжнародної полікультурної свідомості.

У статті здійснено аналіз інтернаціоналізованих навчальних планів у контексті сучасних інтеграційних процесів. Мета реалізована через такі завдання:

- визначити сутність поняття та специфічні особливості інтернаціоналізованого навчального плану;
- систематизувати існуючі підходи до використання інтернаціоналізованих навчальних планів у зарубіжних вищих закладах освіти.

Проблема інтернаціоналізації навчальних планів посідає важливе місце у

сучасних компаративістських дослідженнях. Насамперед, вона висвітлена у працях С. Гроннінга, Дж. Уїлі, Ф. Різві, Р. МакТаггарта, М. Херері. Аналіз їх праць дозволяє стверджувати, що інтернаціоналізація навчального плану зумовлена, по-перше, необхідністю зробити його більш привабливим й адекватним потребам студентів – представників різних культур; по-друге, підготувати студентів (у тому числі й іноземних) до життя й діяльності в умовах соціальних змін.

На 17 Міжнародній освітній конференції в Австралії (2003 р.) навчальний план розглядали, по-перше, як теоретичну основу викладання, що включає не тільки обсяг матеріалу для презентації й вивчення, а й містить інформацію про те, що варто знати студентам, як успішно подати даний матеріал, забезпечити комфортні робочі відносини між викладачами й студентами. По-друге, навчальний план втілюється в життя через викладання й студентський досвід, який полягає в щоденній взаємодії між викладачем і студентом, спрямований на засвоєння матеріалів навчального плану. По-третє, ключовими агентами пропонованих змін повинні стати викладачі університетів, на яких покладається відповідальність за результативність самого процесу інтернаціоналізації [4, 2].

Як бачимо, інтернаціоналізований навчальний план орієнтований на підготовку фахівців, здатних виконувати професійні функції в міжнародному і багатокультурному просторі.

Центром досліджень у галузі освіти та інновацій при Директораті ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку) з освіти, працевлаштування й соціальних питань (Centre for education research and innovation at the OECD Directorate for education employment, labour and social affairs) здійснено аналіз нових ініціатив складання інтернаціоналізованих навчальних планів. Насамперед, у 1994 р. ОЕСР було розроблено типологію інтернаціоналізації навчальних планів, згідно з якою вони можуть бути об'єднані в такі групи:

- навчальні плани з міжнародним змістом;
- навчальні плани з міжнародним порівняльним виміром;
- навчальні плани, спрямовані на отримання кар'єрного росту;
- навчальні плани, спрямовані на формування крос-культурних навичок;
- студентські міждисциплінарні програми;
- навчальні плани, що сприяють отриманню професій, які мають міжнародне визнання;

- навчальні плани, що спрямовані на отримання спільних або подвійних ступенів/дипломів;
- навчальні плани, які пропонуються в офшорних навчальних закладах місцевою владою;
- спеціалізовані навчальні плани, що розроблені винятково для іноземних студентів [4, 5].

Отже, незважаючи на різноманітність навчальних планів, нагальною є проблема їхньої інтеграції в навчальні курси. Навчальні заклади, координатори курсів і викладачі з предметів повинні інтегрувати міжнародні і міжкультурні перспективи у відповідні курси, які також ураховують бажання іноземних студентів щодо формування навчального плану.

На особливу увагу заслуговує вивчення досвіду інтернаціоналізації навчального плану в австралійському університеті (James Cook University). Головним пріоритетом розвитку університету є інтернаціоналізація, тобто впровадження й посилення міжнародного виміру в процес викладання, навчання, науково-дослідної роботи. Освітня політика університету спрямована на встановлення культурного різноманіття й інтернаціоналізованого локального простору в студентських містечках та надання студентам знань і навичок, необхідних для працевлаштування у глобалізованому світі.

Головною стратегією університету є інтернаціоналізація педагогічної діяльності, навчального плану, створення специфічного локального простору для іноземних і місцевих студентів. Вона складається з включення міжнародного змісту до навчального плану; підготовки викладацького складу до організації активної адміністративної, педагогічної, навчальної практики для іноземних студентів; установа зворотного зв'язку з іноземними студентами для покращання їхнього освітнього досвіду відповідно до їхніх очікувань; забезпечення місцевих студентів можливістю отримання міжнародного досвіду під час навчання [5].

У працях М. Херері (M. Harari) здійснено аналіз результатів інтернаціоналізації навчальних планів у контексті їхньої глобалізації. На його думку, вони містять такі особливості:

- поглиблення знань з міжнародних аспектів;
- порозуміння і здатність спілкуватися з людьми інших країн;
- вільне володіння іноземними мовами;
- зростання робочих ринкових можливостей для висококваліфікованих спеціалістів;

- уведення незалежних експертних груп;
- розвиток міжнародних програм;
- використання інноваційних методів навчання;
- соціальну і міжкультурну інтеграцію студентських груп різних національностей [3, 78].

Так, Американська Рада з освіти та Центр з інституціональних і міжнародних ініціатив організували й адміністрували проект, спрямований на дослідження специфіки впровадження процесу інтернаціоналізації у вищих навчальних закладах (*Promising Practices: Spotlighting Excellence in Comprehensive Internationalization*). У проекті взяли участь 8 університетів США. Головна мета проекту полягала у сприянні поширенню процесу інтернаціоналізації в університетських містечках та навчальному процесі на національному рівні; розробці комплексного підходу до інтернаціоналізації вищої освіти.

Згідно з результатами проекту, у США протягом 2000 – 2002 рр. адміністративні органи університету Аркадія (*Arcadia University, Pennsylvania*) уважали інтернаціоналізацію пріоритетною тенденцією освітньої політики навчального закладу. На їхню думку, головна мета інтернаціоналізації спрямована на підготовку випускників до життя в умовах глобального суспільства. Провідні завдання інтернаціоналізації освіти в межах університету реалізуються через збільшення кількості студентів, які навчаються за кордоном, засоби фінансової допомоги, вибір інтернаціоналізованого навчального плану; впровадження міжнародного змісту освіти до навчального плану; створення міжнародного клімату на факультеті, серед персоналу викладачів (проведення міжнародних форумів, міжнародних програм з обміну); створення міжнародного середовища в університетському містечку шляхом залучення іноземних студентів до позанавчальної діяльності; визначення завдань і ролі Центру з освіти за кордоном у контексті інтернаціоналізації.

Отже, адміністративні органи університету плідно співпрацюють з міжнародними організаціями, іншими університетами щодо трансформації існуючих міжнародних можливостей у нові реалії [1].

Побудова інтернаціоналізованого навчального плану складається з кількох підходів, які необхідно враховувати. На думку Ф. Різві (*F. Rizvi*), по-перше, навчальний план спрямований на забезпечення студентів уміннями вивчення й аналізу інформації шляхом міркувань і критичної оцінки у контексті глобального виміру. По-друге, він вимагає істотних змін у встановленому

способі мислення й практики: “розвиток нових умінь, відносин і знань як серед студентів, так і серед педагогічного колективу”, а також “створення нової навчальної практики, простору, поведінки й культури”.

Доречно навести цитату Ф. Різві (F. Rizvi) про те, що “зміст навчального плану не має ґрунтуватися на одній культурній базі, а повинен критично поєднувати глобальну безліч джерел інформації. З одного боку, він задовольняє потреби місцевого суспільства, а з другого – дає студентам знання й уміння, які сприяють формуванню їхнього глобального світосприймання” [6]. По-третє, інтернаціоналізація навчального плану має ґрунтуватись на принципах відкритості, толерантності, космополітизму.

Ф. Різві (F. Rizvi) вважає, що інтернаціоналізований навчальний план – це продукт, який дає змогу студентам навчатися в умовах інших культур [6].

С. Гроннінгс та Дж. Уїлі наголошують, що інтернаціоналізація навчального плану сприяє міждисциплінарному співробітництву, тому продуктами міжнародної освіти є мультидисциплінарні та мультинаціональні перспективи [2].

Інтернаціоналізований навчальний план, спрямований на розвиток полікультурних навичок, свідомості й цінностей, дає можливість студентам працювати у глобальному світі, опановувати полікультурні знання, усвідомлювати знання про власну культуру. Згідно з цим випускник, який навчався за інтернаціоналізованим навчальним планом, повинен описувати історичний досвід щодо міжкультурних відносин в обраній сфері або професійній практиці; визначати пріоритетні демографічні, економічні і політичні тенденції розвитку міжнародних відносин; демонструвати полікультурні знання й використовувати їх у професійній діяльності; застосовувати міжнародні знання у сфері розв’язання завдань, пов’язаних з майбутньою професійною діяльністю; застосовувати навички критичного мислення у контексті міжнародних і полікультурних проблем; вивчати і досліджувати альтернативні точки зору у сфері міжнародних відносин; визначати етичні проблеми міжнародного характеру [5].

Таким чином, одним з актуальних завдань сучасних вищих навчальних закладів є створення й упровадження інтернаціоналізованих навчальних планів, що дають змогу поширювати й популяризувати міжнародні знання, формувати професійні навички й уміння у контексті глобального виміру. Такий підхід у подальшому забезпечить формування людини нового мислення й світогляду, полікультурного досвіду.

Розв’язання окреслених завдань потребує докладного вивчення технології

запровадження інтернаціоналізованих навчальних планів у педагогічний процес сучасних вищих навчальних закладів освіти, що є предметом подальших наукових розвідок.

ЛІТЕРАТУРА

1. David Engberg and Madeleine F. Green Promising Practices: Spotlighting Excellence in Comprehensive Internationalization. – 2002. – P. 104.
2. Groennings S. & Wiley J. Group Portrait: Internationalizing the Disciplines. – New York: The American Forum for Global Education, 1990. – P. 47.
3. Harari M. Internationalization of Higher Education: Effecting Institutional Change in the Curriculum and Campus Ethos. Occasional Report Series on the Internationalization of Higher Education, Report № 1. – Long Beach, CA: California State University, Center for International Education.), 1989. – P. 78.
4. 17-th IDP Australian International Education Conference: 21 – 24 October 2003, Melbourne, Australia. – 2003. – P. 11.
5. McTaggart R. Internationalisation of the Curriculum. Режим доступу: <http://www.jcu.edu.au/staff/teaching/QA>
6. Rizvi F. Internationalisation of curriculum. – Melbourne: RMIT University (mimeo), 2000. – 11 p.

УДК 811.161.3:371.214.46+371.315.6

С.М. Лупенко-Ковтун

*Володимир-Волинський
педагогічний коледж
ім. А.Ю. Кримського*

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ТЕХНОЛОГІЇ СПІВПРАЦІ

У статті розглядаються проблеми комунікативного підходу до навчання української мови в початкових класах, взаємозалежності діалогічного та монологічного мовлення, місця та значення елементів інтерактивного навчання в історії освіти. Автор наголошує на перевагах інтерактивних методик у розвитку мовлення та формуванні лінгвістичної компетенції учнів.

The article introduces the problem of the communicative approach to the teaching of the Ukrainian language in primary schools, the problem of mutual dependence of dialogic and monologic speech, the role and the significance of the engaging pedagogy in the history of education. The author stresses on the advantages of engaging pedagogic methods in speech development and in the formation of pupils' linguistic competence.

У період реформування початкової школи й оновлення змісту освіти відповідно до Закону України „Про загальну середню освіту” відбувається переорієнтація процесу навчання української мови на розвиток мовленнєвої особистості молодшого школяра, формування його комунікативної